

Een nieuw tijdperk voor de ambulante activiteiten

De wet van 4 juli 2005

**Een nieuw tijdperk voor
de ambulante activiteiten**

De wet van 4 juli 2005

Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Vooruitgangstraat, 50
B - 1210 BRUSSEL
Ondernemingsnr. : 0314.595.348
<http://economie.fgov.be>

tel. (02) 277 51 11

Voor buitenlandse telefoons:
tel. + 32 2 277 51 11

Verantwoordelijke uitgever : Lambert VERJUS
Voorzitter van het Directiecomité
Vooruitgangstraat, 50
1210 BRUSSEL

Wettelijk depot : D/2006/2295/76

INHOUDSTAFEL

DEEL 1 WAT IS EEN AMBULANTE ACTIVITEIT?	13
DEEL 2 AMBULANTE HANDEL.....	15
1. Wat verstaat men onder ambulante handel?	15
2. Op welke plaatsen mag ambulante handel uitgeoefend worden?	15
3. Welke producten en diensten mag men via ambulante handel verkopen?	18
4. De vereiste machtiging om een ambulante handelsactiviteit uit te oefenen: de leurkaart	21
4.1. De regel.....	21
4.2. De machtiging zelf	22
4.3. Voorwaarden voor het verkrijgen van een machtiging	26
4.4. Procedure voor de aanvraag en de afgifte van een machtiging.....	28
5. Wat zijn de voorwaarden voor het uitoefenen van een ambulante handelsactiviteit?	30
5.1. De voorwaarden inzake uurregeling	30
5.2. Identificatieplicht van de verkoper	31
DEEL 3 ORGANISATIE VAN DE AMBULANTE HANDEL.....	33
1. Privémarkten.....	33
1.1. Veranderingen ten opzichte van de oude wetgeving.....	33
1.2. Concreet:	33
2. Private plaatsen langs de openbare weg en commerciële parkeerplaatsen	34
2.1. Veranderingen ten opzichte van de oude wetgeving.....	34
2.2. Concreet.....	35
3. Openbare markten	35
3.1. Veranderingen ten opzichte van de oude wetgeving.....	35
3.2. Aan wie kan een standplaats op een openbare markt toegekend worden en wie kan deze standplaats innemen?	37
3.3. Wat zijn de regels voor de toewijzing van een standplaats op een openbare markt?	38
3.4. De formaliteiten voor het indienen van een standplaatsaanvraag	40

3.5.	Geldigheidsduur van het abonnement	40
3.6.	Het register der standplaatsen	43
3.7.	Overdracht van standplaatsen.....	43
3.8.	Onderverhuring van standplaatsen van standwerkers	45
4.	Het openbaar domein.....	46
4.1.	Aan wie kan een standplaats op het openbaar domein toegekend worden en wie kan ze innemen?	47
4.2.	Wat zijn de regels voor de toekenning van een standplaats op het openbaar domein?.....	47
4.3.	Formaliteiten voor het aanvragen van een standplaats	48
4.4.	Geldigheidsduur van het abonnement, opschorting, vervaldatum, onderverhuring en overdracht van de standplaats	48
5.	Controle van gemeentereglementen tot organisatie van ambulante handel op openbare markten en op het openbaar domein	49
6.	Personen belast met de organisatie van ambulante activiteiten op openbare markten en op het openbaar domein	49
7.	Controles en sancties.....	50
DEEL 4 AMBULANTE ACTIVITEITEN DIE NIET ONDERWORPEN ZIJN AAN DE REGELS VAN DE AMBULANTE HANDEL		51
1.	Ambulante activiteiten met commercieel doel	51
1.1.	Verkoop in het kader van handels-, ambachts- of landbouwbeurzen en tentoonstellingen.....	51
1.2.	Verkoop in het kader van manifestaties ter bevordering van de plaatselijke handel (braderieën) of van het leven in de gemeente.....	52
1.3.	Verkoop door een handelaar vanuit een kraam voor zijn winkel	53
1.4.	Verkoop door een handelaar in de vestiging van een andere handelaar	53
1.5.	Verkoop in het kader van een promotie door een handelaar, ambachtsman, kweker of producent.....	54
1.6.	Verkopen van voedingswaren door handelaars die d.m.v. ambulante winkels regelmatig een vast cliënteel bedienen.	55
1.7.	Verkoop van kranten en tijdschriften	55

1.8.	Liquidatie van voorraden door een handelaar buiten zijn gebruikelijke lokalen, na een schadegeval	55
1.9.	Verkoop ten huize van de consument op diens uitdrukkelijk verzoek.....	56
1.10.	Verkoop ten huize van een consument andere dan de koper : de « home-party »	56
1.11.	Diensten en verkopen door « ouvreuses » in filmzalen, toneelzalen en andere zalen waar voorstellingen gegeven worden	57
1.12.	Ambulante verkoop van artistieke producties door de auteur ervan en artistieke prestaties.....	57
1.13.	Rechtstreekse verkoop van producten door land- of tuinbouwers, kwekers of producenten op de plaats van productie	57
1.14.	Rechtstreekse verkoop ten huize van jagers of vissers van hun jacht- of visserijproducten	57
2.	Ambulante activiteiten zonder commercieel doel.....	58
2.1.	Verkoop door particulieren.....	58
2.2.	Verkoop met menslievend, sociaal, cultureel, educatief of sportief doel, ter verdediging van de natuur, de dierenwereld of ter bevordering van ambachten en streekproducten	60
3.	Ambulante activiteiten georganiseerd door de overheid	62
3.1.	Verkopen georganiseerd door OCMW's en door welzijnsorganisaties erkend door de gemeente zijn niet onderworpen aan de wet. Hun verkopers dienen niet over een machtiging van ambulante handel te beschikken, mits:.....	62
3.2.	Verkopen van gevonden, achtergelaten of gestolen voorwerpen waarvan de eigenaar niet bekend is, zijn niet aan de wet onderworpen en vereisen geen machtiging voor ambulante activiteiten.	62
	DEEL 5 ENKELE NUTTIGE ADRESSEN	63

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

WAAROM EEN NIEUWE WET OP DE AMBULANTE ACTIVITEITEN?

Tussen 1994 en 2000 nam het aantal hernieuwingen van leurkaarten met 30 % af en het aantal starters met 55%. Sindsdien stagneerde de situatie. De economische conjunctuur kan als zodanig geen verklaring voor dit fenomeen zijn, aangezien tijdens dezelfde periode de belangstelling van het publiek voor ambulante handelsactiviteiten paradoxaal genoeg juist bleef toenemen en de mogelijkheden van het beroep bleven groeien. Het is misschien overdreven om de volledige verantwoordelijkheid voor het dalende aantal ambulante handelaars bij de vroegere wetgeving te leggen, maar toch moet men vaststellen dat het keurslijf waarin de wet het beroep had geperst de ambulante handelaar niet bepaald stimuleerde om te investeren of aan te werven en de starter niet stimuleerde om zich eraan te wagen. Er diende iets aan de situatie gedaan te worden. Op initiatief van de minister van Middenstand en Landbouw werd op 4 juli 2005 een nieuwe wet op de ambulante activiteiten goedgekeurd. Het overeenkomstige uitvoeringsbesluit wordt op 1 oktober 2006 van kracht.

In tegenstelling tot de voorgaande wet, die de ambulante activiteiten in een louter theoretisch kader vastlegde, wil de nieuwe wetgeving inspelen op de realiteit. Het toepassingsgebied van de wet werd daarom uitgebreid en men heeft vanuit een streven naar meer efficiëntie getracht alle vormen van ambulante verkoop te bestrijken. Dankzij de nieuwe wet kan de markt beter gecontroleerd worden en kunnen de economische belangen van consumenten, KMO's en zelfstandigen optimaal gewaarborgd worden. Concreet richt de uitbreiding van de wet zich zowel op de commerciële verkoop buiten de vestiging van de verkoper als op de niet-commerciële verkoop op onder meer rommelmarkten die toegankelijk zijn voor particulieren. De wet omvat ook nieuwe activiteiten die met ambulante handel verwant zijn, zoals de verkoop van bepaalde diensten. Er worden ook nieuwe verkoopplaatsen opgenomen die beantwoorden aan de verwachtingen van de consument. Kortom, de nieuwe wetgeving speelt in op de sociaal-economische realiteit.

In tegenstelling tot de vorige wet, die door overbescherming een rem vormde op de ontwikkeling van ambulante handelsondernemingen, wil men met de nieuwe wetgeving overeenkomstig de Lissabon-strategie alle belemmeringen voor de toegang tot en de uitoefening van ambulante activiteiten opheffen. De nieuwe wet stelt een einde aan de zesjaarlijkse hernieuwing van de machtigingen en aan de beperking van het aantal aangestelden op de markten. De activiteit wordt opengesteld voor alle vormen van tewerkstelling en aanwerving. Dankzij de nieuwe wet kan de ambulante handelaar beter reageren op onverwachte afwezigheden en op perioden van grote drukte. Hij kan personeel op proef aanwerven, jongeren met leercontract in dienst nemen en gebruik maken van uitzendkrachten. Voortaan kan een starter via de ondernemingsloketten op dezelfde dag zijn leurekaart krijgen en zich inschrijven in de Kruispuntbank van Ondernemingen. Kortom, de nieuwe wet biedt de ambulante handelaar de middelen om zijn onderneming op efficiënte en moderne wijze te besturen.

8

Om dezelfde pragmatische redenen stimuleert de nieuwe federale wetgeving een decentralisatie naar de gemeente, de instelling die het best in staat is om zich te ontfemen over de organisatie van de ambulante handel op haar grondgebied. De nieuwe wet stelt op die manier een einde aan de rechtsonzekerheid die tot nu toe heerste en die soms tot de ontwikkeling van een "wilde" ambulante handel leidde, soms tot een quasi algemeen verbod van ambulante activiteiten. De gemeente krijgt zo de kans een alternatieve vorm van buurt-handel te creëren waarmee ze het bestaande handelsaanbod kan uitbreiden, al naargelang de specifieke behoeften.

De nieuwe wet moet ook een subtiel evenwicht scheppen tussen de belangen van de verschillende betrokkenen, zoals de ambulante handelaars, de gevestigde handelaars, het verenigingsleven, de gemeentelijke instanties en de consumenten. Er is daarom in verschillende analyse-instrumenten voorzien: een databank van de ambulante handel waarmee de evolutie in de sector gevolgd kan worden, een cartografie van de zowat duizend wekelijkse markten om de economische impact ervan te meten en een databank van verkoopactiviteiten zonder commercieel doel om een totaal onbekend terrein te leren kennen. Aan de hand van deze instrumenten zal men de belangrijkste activiteiten die binnen

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

de nieuwe reglementering vallen alsook de reglementering zelf kunnen evalueren. Daarnaast zal men ook een beleid kunnen uittekenen dat bijdraagt tot de ontwikkeling en de competitiviteit van de goederen- en dienstenmarkt.

De nieuwe wet is dus geen doel op zich, maar slaat, door de voortgebrachte dynamiek, een brug naar de toekomst.

Lambert VERJUS

*Voorzitter van het Directiecomité
van de FOD Economie, K.M.O.,
Middenstand en Energie*

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

VOOR WIE IS DEZE BROCHURE BESTEMD ?

Deze brochure is op de eerste plaats voor het « grote publiek » bedoeld, maar ze biedt tevens heel wat nuttige informatie voor ambulante en gevestigde handelaars, ambtenaren van de gemeenten, organisatoren van verkopen zonder commercieel doel of rommelmarkten en de handelaars en particulieren die eraan deelnemen. Deze brochure blijft niettemin een vulgariserend werk en maakt dus geenszins aanspraak op volledigheid.

Voor meer gedetailleerde informatie verwijzen wij de lezer naar de wetteksten die te vinden zijn op de website van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie: <http://economie.fgov.be> of naar het Contact Center van dezelfde FOD, tel. 0800/12033¹. Het Contact Center levert u de gevraagde informatie of schakelt u door naar de bevoegde administratie, de Dienst Economische Vergunningen van de Algemene Directie KMO-Beleid van dezelfde FOD (zie « Enkele nuttige adressen »).

Ambulante handelaars kunnen zich wenden tot de erkende ondernemingsloketten, waarvan de lijst te vinden is op de voornoemde site. Zij kunnen bij de gemeenten alle nodige informatie krijgen over de toegang tot hun markten of hun openbaar domein. De organisatoren van menslievende verkopen en hun verkopers alsook de organisatoren van rommelmarkten en hun deelnemers kunnen zich voor alle verdere inlichtingen wenden tot de voornoemde Dienst Economische Vergunningen of tot de gemeentediensten.

¹ Dit nummer zal vanaf 26 september 2006 operationeel zijn.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

DEEL 1 WAT IS EEN AMBULANTE ACTIVITEIT?

Men spreekt van ambulante activiteit wanneer producten of diensten aan de consument verkocht, te koop aangeboden of met het oog op de verkoop uitgesteld worden, *hetzij door een handelaar* buiten de vestigingen vermeld in zijn inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen, *hetzij door een persoon* die niet over een dergelijke vestiging beschikt.

Het toepassingsveld van de wet is dus erg ruim en omvat niet enkel de verkoopactiviteiten van ambulante en gevestigde handelaars, maar ook van alle personen, verenigingen en instellingen die verkoopactiviteiten uitoefenen die binnen de hierboven gegeven definitie vallen.

Belangrijk is daarnaast dat de wet niet enkel geldt voor de verkoop zelf, maar ook voor het te koop aanbieden en het uitstellen met het oog op de verkoop.

Gemakshalve zullen wij het hierna enkel over de verkoop hebben, maar men dient daarbij steeds in het achterhoofd te houden dat de wet ook het te koop aanbieden en het uitstellen met het oog op de verkoop omvat.

De wet is daarentegen niet van toepassing op de verkoop van producten en diensten door een handelaar aan een andere handelaar voor beroepsdoeleinden.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

DEEL 2 AMBULANTE HANDEL

1. WAT VERSTAAT MEN ONDER AMBULANTE HANDEL?

Men spreekt van ambulante handel wanneer producten of diensten aan de consument verkocht, te koop aangeboden of met het oog op de verkoop uitgesteld worden, hetzij door een handelaar buiten de vestigingen vermeld in zijn inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen, hetzij door een handelaar die niet over een dergelijke vestiging beschikt.

Voor meer uitleg, zie hierboven « Wat is een ambulante activiteit? »

2. OP WELKE PLAATSEN MAG AMBULANTE HANDEL UITGEOEFEND WORDEN?

Om te beantwoorden aan de dagelijkse realiteit en aan de verwachtingen van de consument, werd het toepassingsgebied van de wet verruimd. Nieuwe verkoopplaatsen werden opgenomen of terug opgenomen. Het betreft private markten, verkopen op plaatsen grenzend aan de openbare weg en op commerciële parkeerplaatsen. Het betreft verder ook de verkoop tijdens manifestaties ter bevordering van het leven in de gemeente. Daarnaast werden ook de verkoopvoorwaarden op bepaalde plaatsen gewijzigd, met name de verkoop ten huize van de consument.

Concreet kan de ambulante handelaar op de volgende plaatsen verkopen, maar soms moet hij daarbij specifieke voorwaarden naleven:

1° Openbare en private markten.

2° Openbare weg.

3° Andere plaatsen die met de openbare weg gelijkgesteld zijn: parkeerplaatsen gelegen op de openbare weg, winkelgalerijen, stations-, luchthaven- en metrohallen, en de plaatsen waar kermissen plaatsvinden.

4° Openbaar domein (de meeste gemeenteparken).

5° Plaatsen die aan de openbare weg grenzen, meer bepaald de private bermen langs de openbare weg.

6° Commerciële parkeerplaatsen.

7° Woonplaats van de consument.

Ten huize van de consument mogen enkel producten en diensten voor een totale waarde van minder dan 250 euro per consument verkocht worden.

Op deze beperking zijn er uitzonderingen, met name wanneer het om basisbehoeften of om het welzijn van de mensen gaat:

1° toelevering van water, gas en elektriciteit en van telefoniediensten

2° toegang tot internet en televisiezoekers

3° verkoop van huishoudtoestellen; beperkt tot een maximumbedrag van 700 euro en tot één enkel toestel per verkoop

4° verkoop van artikelen of diensten in verband met binnenhuisinrichting, tuinaanleg en huishouding; beperkt tot de verkoop van één enkel toestel of dienst per verkoop en eveneens beperkt tot 700 euro, levering en plaatsing inbegrepen.

Om bescherming van de consument te versterken zijn de onder 1° en 2° bedoelde verkopen gekoppeld aan :

volgende verplichtingen voor de handelaar:

- de verkoop moet bekrachtigd worden door een schriftelijke en door beide partijen ondertekende overeenkomst; een origineel exemplaar van deze ove-

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

reekomst moet bij het sluiten van de verkoop aan de koper overhandigd worden;

- *de overeenkomst moet door de verkoper bevestigd worden door middel van een brief aan de koper; deze brief dient een door de verkoper ondertekend exemplaar van de overeenkomst te bevatten, met vermelding van de algemene en bijzondere verkoopsvoorwaarden;*

en nieuwe rechten voor de consument:

- *deze kan vragen om een kopie van de overeenkomst toegestuurd te krijgen;*
- *en beschikt over een bedenktijd van 14 werkdagen waarbinnen hij van de aankoop kan afzien; de bedenktijd vangt aan na bevestiging van de overeenkomst door de verkoper of na ontvangst ervan door de consument wanneer hij daarom zelf verzocht heeft.*

Ambulante handel is ook nog op andere plaatsen toegelaten

8° Manifestaties die tot doel hebben de lokale handel te bevorderen, beter bekend onder de naam braderieën.

9° Manifestaties die tot doel hebben het leven in de gemeente te bevorderen, d.w.z. alle lokale feestelijkheden waaraan plaatselijke, maar gewoonlijk ook ambulante handelaars en soms nog andere, vreemde handelaars deelnemen die uitgenodigd zijn door de gemeente of door de organisator waaraan de gemeente deze bevoegdheid gedelegeerd heeft. We denken hierbij onder meer aan de verbroedering tussen gemeenten.

10° Rommelmarkten, ook wanneer ze op privé-terrein plaatsvinden. Opgelet, de burgemeester kan de rommelmarkt voorbehouden voor particulieren, bijvoorbeeld wanneer de rommelmarkt op een school wordt gehouden.

11° Cafés, hotels en restaurants, maar enkel voor het verkopen van bloemen.

12° Culturele en sportieve evenementen, zowel op privaat als op openbaar terrein.

De verkoop is toegelaten tijdens het verloop van het evenement aan de ingang en binnen. De verkoop moet echter een bijkomend gebeuren bij het evenement zijn en de producten en diensten die er verkocht worden, moeten verband houden met het evenement. Het evenement mag dus niet omgevormd worden tot een « markt ».

Zo kan er bijvoorbeeld drank, ijsjes, snoep en snacks verkocht worden evenals artikelen die in verband staan met het thema van het evenement (bijv. CD's van de artiest).

3. WELKE PRODUCTEN EN DIENSTEN MAG MEN VIA AMBULANTE HANDEL VERKOPEN?

Ook hier werd het toepassingsgebied van de wet aanzienlijk uitgebreid. Voortaan omvat het ook bepaalde diensten.

Vooraf enkele verduidelijkingen.

We hernemen nog eens de definitie. Men spreekt van ambulante handel wanneer *producten of diensten* aan de consument verkocht, te koop aangeboden of met het oog op de verkoop uitgesteld worden, hetzij door een handelaar buiten de vestigingen vermeld in zijn inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen, hetzij door een persoon, meer bepaald een handelaar, die niet over een dergelijke vestiging beschikt

Wat verstaat men onder « producten » ?

Producten zijn volgens de wet lichamelijke roerende zaken, met andere woorden materiële goederen: bijvoorbeeld elektrische huishoudapparaten, voedingswaren ...

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

Wat verstaat men onder « diensten » ?

Diensten zijn volgens de wet alle daden van koophandel en ambachtsactiviteiten voor zover de wijze en de plaats van verkoop overeenstemmen met die van de ambulante handel.

Door deze categorie van diensten op te nemen, wil de wetgever niet alleen aan de consumenten, maar ook aan de andere handelaars een betere bescherming bieden. Deze bescherming gebeurt door middel van de leurkaart. Die zal vereist zijn voor personen die ambulante, en meer bepaald van deur tot deur diensten aanbieden, hetgeen steeds vaker voorkomt. Via de leurkaart kan niet alleen gecontroleerd worden of deze personen daarvoor bevoegd zijn, maar ook of ze hun verplichtingen als handelaar naleven. Daarnaast kan de consument dankzij deze kaart ook weten of hij wel degelijk met een ambulante handelaar te maken heeft.

Diensten die geleverd worden door beroepen die aan door de overheid goedgekeurde deontologische regels onderworpen zijn, vallen logischerwijs niet onder de wet en hoeven dus geen leurkaart te hebben.

Door bepaalde diensten aan de wet te onderwerpen, wilde de wetgever ook de markten rijker en aantrekkelijker maken. Voortaan zullen ook ambachten op de markten aanwezig kunnen zijn.

Concreet kunnen de aangeboden diensten een aanvulling vormen op de producten die de ambulante handelaar verkoopt. Zo kan de handelaar op de markt batterijen verkopen en ze ook in het horloge plaatsen. Het kunnen echter ook volledig aparte diensten zijn die geen enkel verband met een product hebben, zoals bijvoorbeeld tuiniers- of onderhoudswerk dat aan huis-aan-huis wordt aangeboden.

Mag men om het even welk product of dienst via ambulante handel verkopen?

In de vroegere reglementering waren lijsten opgenomen van producten die niet of slechts gedeeltelijk via ambulante handel verkocht mochten worden. Dit

procédé gaf echter nooit echt voldoening. De lijsten waren te strikt, steeds onvolledig en soms onrechtvaardig. In de nieuwe wetgeving wilde men zich liever beperken tot een aantal algemene verbodsbepalingen, op basis van de openbare orde, de volksgezondheid, de openbare veiligheid en de bescherming van de consument. Het betekent een grote vereenvoudiging.

Concreet mogen niet via ambulante handel verkocht worden:

1° met het oog op de volksgezondheid:

- geneesmiddelen, geneeskrachtige planten alsook de bereidingen op basis hiervan, *alsook elk ander product dat de verandering van de gezondheidstoestand beoogt, hetzij door de stoffen die het bevat, hetzij door de secundaire effecten die het kan teweegbrengen*
- medische en orthopedische apparaten
- corrigerende glazen en de monturen bestemd voor deze glazen alsook hun plaatsing, en corrigerende contactlenzen

2° met het oog op de openbare orde en de openbare veiligheid:

- wapens en munitie, behalve voor decoratie².

3° met het oog op de bescherming van de consument:

- edele metalen, edelstenen en halfedelstenen, natuur- en kweekparels en voorwerpen die ermee vervaardigd zijn, behalve in enkele welbepaalde gevallen³

² Wanneer het verzamelstukken betreft, is de ambulante activiteit toegelaten op gespecialiseerde antiek- en rommelmarkten. Zie artikel 5 van het koninklijk besluit op de uitoefening en de organisatie van ambulante activiteiten.

³ Indien deze producten gebruikt worden, is de ambulante activiteit toegelaten op gespecialiseerde antiek- en rommelmarkten. Zie artikel 5 van het koninklijk besluit op de uitoefening en de organisatie van ambulante activiteiten.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

Hierbij dient opgemerkt te worden dat ook andere wetgevingen met betrekking tot specifieke producten of diensten de verkoop van deze producten of diensten via ambulante handel kunnen verbieden.

4. DE VEREISTE MACHTIGING OM EEN AMBULANTE HANDELSACTIVITEIT UIT TE OEFENEN: DE LEURKAART

4.1. DE REGEL

Elke persoon, werkgever of aangestelde die een ambulante handelsactiviteit uitoefent, moet over een machtiging beschikken. Deze machtiging kan persoonlijk zijn of kan uitgegeven worden op naam van de onderneming waarvoor of in dienst waarvan de aangestelde werkt⁴. De persoon moet tijdens de volledige duur van de prestatie zijn machtiging alsook zijn identiteitsbewijs bij zich hebben. Hij moet de machtiging en het identiteitsbewijs bij elke controle door een bevoegd ambtenaar kunnen voorleggen.

Waarom een machtiging?

De ambulante handel is van nature een mobiele activiteit en is dus moeilijk te controleren. Deze vorm van handel wordt op de meest uiteenlopende plaatsen en meer bepaald ook ten huize van de consument gerealiseerd. Om deze redenen is een leurkaart vereist. Deze machtiging en de voorwaarden voor de afgifte ervan, met daarbij ook nog de specifieke regels voor de uitoefening van de activiteit, dragen bij tot een betere bescherming en voorlichting van de consument. De machtiging vormt tevens een instrument in de strijd tegen zwartwerk en beschermt op die manier ook de handelaars zelf.

⁴ Twee opmerkingen:

- de uitdrukking « in dienst van » heeft betrekking op mensen met een interim-contract
- een uitzondering: wanneer de ambulante activiteit tot de kermisgastronomie zonder bediening aan tafel behoort (frituur, bijvoorbeeld) en op een kermis uitgeoefend wordt, kunnen bepaalde aangestelden hun activiteit uitoefenen zonder over een toelating te moeten beschikken, op voorwaarde dat ze dit doen onder de controle en in aanwezigheid van de werkgever of van een aangestelde-verantwoordelijke (zie de brochure "Een nieuw tijdperk voor de kermis en de uitbaters van kermisattracties en vestigingen van kermisgastronomie".)

Zonder afbreuk te doen aan deze wezenlijke functie is de nieuwe wetgeving er niettemin in geslaagd de administratieve rompslomp van de machtigingen te verminderen. Dat is ongetwijfeld een van de belangrijkste verdiensten ervan.

4.2. DE MACHTIGING ZELF

Eerste versoepeling: de nieuwe wetgeving schaft de verplichting af om alle machtigingen om de zes jaar te hernieuwen. Voortaan zijn ze geldig voor de volledige duur van de beroepsactiviteit.

Tweede versoepeling: om te beantwoorden aan het probleem van onverwacht afwezige of plots vertrekkende medewerkers, om werkpieken te kunnen opvangen of om aangestelden op proef te kunnen aanwerven, werd het systeem van machtigingen herzien. De machtiging als aangestelde werd in twee categorieën opgesplitst: de machtiging als aangestelde A en de machtiging als aangestelde B. De machtiging als aangestelde A wordt op naam van de onderneming uitgegeven en is uitwisselbaar onder de aangestelden. De werkgever kan deze machtiging voortaan aan om het even welke aangestelde toevertrouwen. Er is één vereiste: de bedrijfsleider moet over evenveel machtigingen beschikken als hij aangestelden tegelijk aan het werk heeft.

De machtiging als aangestelde B, die voorbehouden is voor de activiteit ten huize van de consument, moet persoonlijk blijven, aangezien de toekenning ervan onderworpen is aan een moraliteitsonderzoek. Deze machtiging is evenwel moduleerbaar geworden wat de duur en dus de kosten ervan betreft, zodat ook personeel op proef aangeworven kan worden.

Derde versoepeling: de beperking van het aantal aangestelden op de markten werd afgeschaft, waardoor het aantal machtigingen dus ook niet meer beperkt is. Om het gevaar van monopolievorming op de markten te vermijden, heeft de wet ervoor gezorgd dat het gemeentereglement het aantal standplaatsen per bedrijf kan beperken.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

Laatste versoepeling: de ambulante handelaar kan voortaan van alle arbeidsstatuten gebruik maken, met name van het statuut van zelfstandig helper, zonder dat een familieband vereist is, van het statuut van uitzendkracht, leerjongen of jobstudent.

4.2.1. Machtiging als werkgever

Deze is vereist voor de persoon die de ambulante handel als zelfstandige voor eigen rekening uitoefent alsook voor de onderneming die deze activiteit uitoefent. De machtiging wordt afgegeven via de natuurlijke persoon die met het dagelijks beheer van de onderneming belast is.

Dankzij de machtiging kan men op elke toegelaten plaats aan ambulante handel doen. Wanneer deze handel echter plaatsvindt ten huize van de consument, moet de houder van de machtiging goed zedelijk gedrag kunnen aantonen of moet hij van het Parket de toelating gekregen hebben om de activiteit uit te oefenen.

De machtiging als werkgever is persoonlijk en kan niet worden overgedragen. Ze is geldig zolang de persoon of de onderneming de activiteit uitoefent en voldoet aan de voorwaarden voor de uitoefening ervan.

4.2.2. Machtiging als aangestelde A en machtiging als aangestelde B

Deze machtigingen zijn vereist voor iedereen die een ambulante handelsactiviteit uitoefent voor rekening of in dienst (« in dienst » betreft de mensen die met een interim-contract werken) van een natuurlijke persoon of rechtspersoon die een machtiging als werkgever bezit.

De « machtiging als aangestelde » is onderverdeeld in twee categorieën:

- de « machtiging als aangestelde A » die bedoeld is voor het uitoefenen van ambulante handel op alle toegelaten plaatsen *met uitzondering van* de woonplaats van de consument

- de « machtiging als aangestelde B » waarmee men de activiteit kan beoefenen ten huize van de consument en op elke andere toegelaten plaats.

In het kader van deze wet omvat de term *aangestelde*:

- werkend vennoten
- zelfstandige helpers, d.w.z. zij die de werkgever helpen of vervangen, ongeacht of ze verwanten zijn;
- werknemers
- uitzendkrachten
- leerjongens
- jobstudenten

1. Machtiging als aangestelde A

Met deze machtiging kan de activiteit op elke plaats uitgeoefend worden, behalve ten huize van de consument.

De machtiging wordt uitgereikt op naam van de natuurlijke persoon of van de rechtspersoon voor wiens rekening of in wiens dienst (uitzendkracht) de aangestelde werkt en dus niet op naam van de aangestelde persoonlijk.

De geldigheidsduur van de machtiging als aangestelde A komt overeen met de geldigheidsduur van de machtiging van de werkgever.

De werkgever kan de machtiging aan verschillende aangestelden toekennen. Hij dient echter over evenveel machtigingen als aangestelde A te beschikken als het aantal aangestelden dat tegelijk bij hem actief is.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

Deze machtiging maakt het mogelijk plots ziek geworden aangestelden te vervangen of heel snel mensen aan te werven om werkpieken op te vangen. Er kunnen ook aangestelden op proef aangeworven worden.

OPGELET! Het is niet omdat een aangestelde gedekt is door een machtiging als aangestelde A dat de werkgever hem niet via het DIMONA-systeem moet aanmelden.

2. Machtiging als aangestelde B

Met deze machtiging kan de activiteit ten huize van de consument uitgeoefend worden, evenals op elke andere toegelaten plaats. Om evidente redenen van openbare veiligheid moet de houder van de machtiging goed zedelijk gedrag kunnen aantonen of de toelating van het Parket hebben om de activiteit uit te oefenen.

In tegenstelling tot de voorgaande machtiging is deze machtiging dan ook persoonlijk en kan ze niet doorgegeven worden.

Ze wordt uitgereikt voor onbepaalde duur, of voor een bepaalde duur van een tot twaalf maanden en is dan verlengbaar.

Op deze manier kunnen aangestelden op proef of onder studenten- of leercontract aangeworven worden.

De machtiging is geldig zolang de aangestelde zijn activiteit uitoefent en de daarvoor vereiste voorwaarden vervult. De geldigheidsduur van de machtiging mag echter niet de termijn overschrijden die voor de aangestelde bepaald werd en evenmin de geldigheidsduur van de machtiging als werkgever waaraan ze gekoppeld is.

Ze moet steeds aan de consument voorgelegd worden alvorens hem iets te koop wordt aangeboden.

4.3 VOORWAARDEN VOOR HET VERKRIJGEN VAN EEN MACHTIGING

Al naargelang moet aan twee of drie voorwaarden voldaan worden om een machtiging te verkrijgen.

4.3.1. Nationaliteit⁵

De hieronder opgesomde categorieën van personen kunnen de diverse machtigingen voor de ambulante handel verkrijgen of kunnen werken op basis van de machtiging als aangestelde A:

- Belgische onderdanen, hun niet-Europese echtgenoot en bepaalde niet-Europese leden van hun familie, op voorwaarde dat zij zich met hen vestigen
- onderdanen van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte⁶ evenals Zwitserse onderdanen, alsook hun niet-Europese echtgenoot of bepaalde niet-Europese leden van hun familie, op voorwaarde dat zij zich met hen vestigen
- niet-Europese vreemdelingen die hier onbeperkt verblijven (die houder zijn van een bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister voor onbeperkte duur) of die zich hier gevestigd hebben (en houder zijn van een identiteitskaart voor vreemdelingen)
- in België erkende vluchtelingen

Bulgaren en Roemenen kunnen alle ambulante activiteiten uitoefenen met het statuut van zelfstandige, maar ze moeten over een arbeidskaart beschikken om een activiteit als werknemer uit te oefenen.

⁵ Zie artikel 16 van het koninklijk besluit op de uitoefening en de organisatie van ambulante activiteiten.

⁶ De Europese Economische Ruimte (EER) omvat de 25 lidstaten van de Europese Unie en 3 van de 4 lidstaten van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA), IJsland, Liechtenstein en Noorwegen.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

Andere niet-Europese vreemdelingen kunnen werken op basis van de machtiging als aangestelde A, maar moeten daartoe over een beroepskaart of een arbeidskaart beschikken.

4.3.2. Bijzondere vereisten om een gereguleerde activiteit te kunnen uitoefenen

Wanneer iemand ambulante handel wil gaan doen binnen een gebied dat aan een specifieke wettelijke regeling onderworpen is, dan moet hij in principe vooraf aan die regeling voldoen om toelating te krijgen.

Voorbeelden:

- de persoon of de onderneming in kwestie moet bij een ondernemingsloket *kenntnis van bedrijfsbeheer* en ook beroepskennis kunnen aantonen wanneer de geplande activiteit onder een beroepsreglementering valt (verkoop en herstel van fietsen, ...).
- wanneer de ambulante activiteit uitgeoefend wordt in het kader van de verkoop van verse vleeswaren, moet de handelaar over een *vergunning van beenhouwer-spekslager* beschikken.

Voor het verkopen van voedingswaren dient men de toelating van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) aan te vragen *na* verlening van de leurkaart en op het moment van de inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen.

4.3.3. De moraliteitsvoorwaarde voor de uitoefening van ambulante handel ten huize van de consument

Om een ambulante handelsactiviteit te kunnen uitoefenen ten huize van de consument, moet men van goed zedelijk gedrag zijn. Dit kan men aantonen door een attest van goed zedelijk gedrag voor te leggen.

Om echter de afgifte van machtigingen als aangestelde te versnellen (bijvoorbeeld in geval van een onverwacht vertrekkende aangestelde) mag het attest vervangen worden door een schriftelijke verklaring op erewoord van de aangestelde dat hij van goed zedelijk gedrag is. Bij afgifte van deze verklaring wordt de machtiging verleend. Dit gebeurt uiteraard onder voorbehoud dat het attest (of het overeenkomstige document voor niet-ingezetenen) uiterlijk dertig dagen na afgifte van de machtiging wordt voorgelegd. Zoniet wordt de machtiging ingetrokken.

Wie geen attest van goed zedelijk gedrag kan verkrijgen, kan het akkoord van het parket vragen om toch een ambulante activiteit uit te oefenen. Indien het parket akkoord gaat, kan men de activiteit uitoefenen, mits men aan de andere voorwaarden voor het verkrijgen van een machtiging voldoet. Het parket kan zijn akkoord eventueel voor een proefperiode geven.

4.4. PROCEDURE VOOR DE AANVRAAG EN DE AFGIFTE VAN EEN MACHTIGING

Om voor de werkgever het beheer van zijn onderneming te vergemakkelijken, gebeuren de aanvragen voor een machtiging, zowel de zijne (spreekt vanzelf) alsook die van zijn aangestelden (A en B), door hem *of door de persoon aan wie hij opdracht geeft*.

4.1.1. Ondernemingsloketten

De voorwaarden voor het aanvragen en uitreiken van machtigingen zijn grondig gewijzigd ten opzichte van de oude regeling. Voortaan zijn de ondernemingsloketten bevoegd voor alles wat met machtigingen samenhangt: zij ontvangen de aanvragen (voor een machtiging, wijziging of vervanging), controleren de toekenningsvoorwaarden en geven of weigeren de machtigingen. Dankzij dit nieuwe systeem wordt de handelaar bij de ontvangst van zijn machtiging automatisch ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

Concreet:

Elke aanvraag dient bij een ondernemingsloket naar keuze te gebeuren en moet ingediend worden door middel van een officieel formulier dat bij de loketten beschikbaar is.

Na behandeling verstrekt het loket een machtiging of een weigering. Deze laatste kan volledig of gedeeltelijk zijn (wanneer aan de uitoefeningsvoorwaarden van sommige, maar niet van alle geplande activiteiten voldaan is).

Bij weigering kan de aanvrager beroep indienen bij de minister van Middenstand uiterlijk 30 dagen nadat hij van de weigering van het loket kennis heeft genomen.

De minister doet binnen dezelfde termijn een uitspraak. Wanneer de minister meent dat de machtiging verleend kan worden, is het loket verplicht tot uitreiking over te gaan.

Op het einde van de activiteit en in de andere hieronder genoemde gevallen moet de machtiging aan het loket terugbezorgd worden:

- bij ontvangst van een machtiging na een vraag om wijziging moet de vorige machtiging terugbezorgd worden;
- bij het verlopen van de machtiging, bijvoorbeeld wanneer deze voor bepaalde duur werd toegekend of wanneer de aanvrager niet meer voldoet aan de voorwaarden voor het uitoefenen van de activiteit, dient de machtiging eveneens terugbezorgd te worden.

4.4.2. De kosten van een machtiging

De betaling gebeurt op het moment van de aanvraag.

- Bij de aanvraag tot verkrijging van een machtiging:

a) als werkgever : 150 €

b) als aangestelde A : 100 €

c) als aangestelde B voor onbepaalde duur : 100 €

d) als aangestelde B voor bepaalde duur : 50 €

- Bij de aanvraag tot wijziging of vervanging:

a) van een machtiging als werkgever : 50 €

b) van een machtiging als aangestelde A : 100 €

c) van een machtiging als aangestelde B : 50 €

Bij inning van deze taksen verstrekt het ondernemingsloket een ontvangstbewijs.

5. WAT ZIJN DE VOORWAARDEN VOOR HET UITOEFENEN VAN EEN AMBULANTE HANDELSACTIVITEIT?

5.1. DE VOORWAARDEN INZAKE UURREGELING

De drie periodes van de oude werkregeling werden vervangen door één enkele omdat men ervan uitgaat dat tegenwoordig de meeste gezinnen pas na vijf of zes uur 's avonds thuis zijn.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

Voortaan is de ambulante handel *ten huize van de consument* toegelaten van acht uur 's ochtends tot acht uur 's avonds. Daarnaast mag elke verkoop die voor acht uur 's avonds aangevangen werd, met de goedkeuring van de consument, na dit uur afgesloten worden.

5.2. IDENTIFICATIEPLICHT VAN DE VERKOPER

5.2.1. Ambulante activiteiten uitgeoefend ten huize van de consument

Telkens een handelaar of een aangestelde iets te koop aanbiedt, moet hij zich vooraf bij de consument identificeren door hem zijn machtiging te tonen.

5.2.2. Ambulante activiteiten uitgeoefend op andere plaatsen, rondtrekkend of vanuit een kraam of een voertuig

De identificatie gebeurt aan de hand van een zichtbaar opgesteld identificatiebord⁷. Het bord moet door de werkgever (natuurlijke persoon of bedrijfsleider) aangebracht worden, maar ook door zijn aangestelden wanneer deze alleen werken.

⁷ Het identificatiebord dient de volgende vermeldingen te bevatten:

- 1° - naam en voornaam van de werkgever die de activiteit als natuurlijke persoon voor eigen rekening uitoefent. - Of: naam en voornaam van de persoon die het dagelijkse bestuur van het bedrijf op zich neemt;
- 2° firmanaam en/of handelsbenaming;
- 3° de gemeente waar de zetel of het hoofdkantoor van het bedrijf gevestigd is, en indien de zetel van het bedrijf zich niet in België bevindt, land en gemeente waar deze gesitueerd is;
- 4° het inschrijvingsnummer bij de Kruispuntbank van Ondernemingen of het identificatienummer dat dit vervangt wanneer het een buitenlands bedrijf betreft dat geen zetel in België heeft.

DEEL 3 ORGANISATIE VAN DE AMBULANTE HANDEL

1. PRIVÉMARKTEN

1.1. VERANDERINGEN TEN OPZICHTE VAN DE OUDE WETGEVING.

De laatste jaren doken op initiatief van de privésector een aantal met markten te vergelijken handelsconcentraties op. Sommige daarvan zijn door de tijd blijven bestaan of werden zelfs uitgebreid. Ze beantwoorden duidelijk aan een behoefte van de consument. Tegelijk kwam er op plaatsen waar geen enkele markt bestond, steeds meer de vraag om privémarkten te organiseren, vooral van de kant van plaatselijke producenten die via deze weg hun producten rechtstreeks aan de consument wensen te verkopen.

Aangezien het een van de belangrijkste doelstellingen van de hervorming was om in te spelen op de economische realiteit, heeft men in de nieuwe wetgeving de situatie verduidelijkt en geregeld en heeft men het mogelijk gemaakt om markten op privé-initiatief te organiseren, mits goedkeuring van de gemeente. Deze bepaling biedt aan de gemeente de mogelijkheid om haar aanbod aan markten uit te breiden op alle plaatsen waar er behoefte aan is, zonder de administratieve last ervan te moeten dragen. Daarnaast biedt ze de plaatselijke producenten nieuwe afzetmogelijkheden.

1.2. CONCREET:

- Om een privémarkt te organiseren is vooraf toestemming van de gemeente vereist. Die kan om verschillende redenen weigeren toestemming te geven, bijvoorbeeld omdat de markt de openbare orde of de openbare veiligheid in het gedrang brengt, de openbare rust verstoort, een inbreuk op de hygiënenormen vormt, in strijd is met de geldende regels van ruimtelijke ordening⁸ of de bestaande (gevestigde of ambulante) handel in gevaar dreigt te brengen.

⁸ Zo is het bijvoorbeeld verboden een markt te houden in een woonwijk.

- Wanneer de markt zich binnen een gebouw afspeelt, kan naargelang de oppervlakte van het gebouw een sociaal-economische vergunning⁹ vereist zijn.
- In tegenstelling tot een openbare markt kan een privépromotor bij het organiseren van een privémarkt vrij bepalen aan welke handelaars hij een standplaats toekent. Zij dienen evenwel houder te zijn van een machtiging voor ambulante handel, en hun aangestelden moeten eveneens over deze machtiging beschikken.
- Op privémarkten kunnen, net zoals op alle andere ambulante handelsactiviteiten, controles uitgevoerd worden door de gemeentelijke en federale politie en door de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie.

2. PRIVATE PLAATSEN LANGS DE OPENBARE WEG EN COMMERCIEËLE PARKEERPLAATSEN

2.1. VERANDERINGEN TEN OPZICHTE VAN DE OUDE WETGEVING.

Eveneens met de bedoeling op de economische realiteit in te spelen en deze te regelen, werd met de nieuwe wetgeving de rechtsonzekerheid opgeheven die op de ambulante handel woog met betrekking tot het onmiddellijk aan de openbare weg grenzende privéterrein en de commerciële parkeerterreinen. De rechtsonzekerheid vloeide voort uit het feit dat de ambulante handel op deze plaatsen onder de wet van 1986 werd getolereerd, door de wet van 1993 werd verboden, maar gewoonlijk werd voortgezet via het betwistbare statuut van een handelsregister.

⁹ Indien de voor verkoop bestemde en voor het publiek toegankelijke oppervlakte van het gebouw, met inbegrip de van niet-overdekte oppervlakte, groter dan 400 m² is of zou worden door toevoeging van voor de verkoop aangewende oppervlakte door de aanwezigheid van ambulante handelaars, is een door de gemeente uitgereikte sociaal-economische vergunning verplicht, krachtens de wet van 13 augustus 2004 op de toelating van handelsvestigingen.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

Ook hier wordt de situatie door de nieuwe wetgeving verduidelijkt. Ambulante handelsactiviteiten zijn op deze plaatsen toegestaan in zoverre zij door de gemeente toegelaten worden.

2.2. CONCREET

- Wat verstaat men onder «*private plaatsen die grenzen aan de openbare weg*»? Dat is elke plaats die *onmiddellijk* aan de openbare weg paalt. Deze definitie houdt in dat een kraam of voertuig dat op privéterrein geplaatst wordt, aan de rand van de openbare weg staat.
- Wat verstaat men onder «*commerciële parkeerterreinen*»? Elk terrein dat dient voor het parkeren van voertuigen en dat bestemd is voor de klanten van een handelszaak. Meer bepaald winkelparkings.
- Om op deze plaatsen te mogen verkopen, dient de ambulante handelaar uiteraard eerst toestemming te vragen aan de eigenaar van de plaats en vervolgens ook aan de gemeente. De gemeente kan haar toestemming weigeren om dezelfde redenen die ook gelden voor de organisatie van privémarkten (zie hoger).
- De activiteiten op deze plaatsen kunnen uiteraard gecontroleerd worden door de lokale en federale politie, maar ook door de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie.

3. OPENBARE MARKTEN

3.1. VERANDERINGEN TEN OPZICHTE VAN DE OUDE WETGEVING

De basisregels blijven onveranderd maar er werden bepaalde wijzigingen aangebracht door de wet en door het koninklijk besluit tot uitvoering van het hoofdstuk « ambulante handel ». Deze wijzigingen zijn enerzijds bedoeld om

het statuut van ambulante handelaar te verbeteren en anderzijds om de verduidelijkingen aan te brengen die door bepaalde gemeenten gevraagd werden met betrekking tot het beheer van de toekenning van standplaatsen.

Om te beginnen verplicht de wet de gemeenten ertoe een vooropzeg te geven aan ambulante handelaars die definitief hun standplaats op een markt verliezen. De termijn van de vooropzeg wordt door het gemeentereglement bepaald. Deze termijn mag, behalve in gevallen van absolute noodzaak (bijvoorbeeld dringende wegenwerken), niet minder dan één jaar bedragen.

Het koninklijk besluit vervolgens brengt verduidelijkingen in de toekenningsprocedure van de standplaatsen aan en regelt daarnaast een hele reeks situaties die het beroepsleven van een ambulante handelaar kunnen verstoren zoals een langdurige ziekte of een marktwagen die bij een verkeersongeval vernield wordt. Zo kan een ambulante handelaar voortaan ook zijn abonnement tijdens deze perioden van non-activiteit opschorten en het bij hervatten van zijn activiteit terug opnemen. Het koninklijk besluit brengt ook nog verbeteringen aan wat de toekenning van standplaatsen betreft. De procedure wordt voor de overlater versoepeld en de toegang tot de standplaatsen van de markt wordt voor starters vereenvoudigd. Anderzijds geeft het besluit aan de gemeente het recht om de controleren of de overdracht correct verloopt. De overdracht is pas definitief wanneer deze conform de heersende regels is. Daarnaast worden de controlemiddelen van de gemeente uitgebreid. De personen die instaan voor de praktische organisatie van de markten krijgen eindelijk controlebevoegdheid bij de uitoefening van hun opdracht (zie deel 3, punt 5.)

In deze inleiding dienen we ook nog te vermelden dat de gemeente het beheer van een markt aan een concessiehouder (natuurlijke persoon, vennootschap of vereniging) kan overdragen, maar dat dit haar niet van haar verplichtingen als openbare dienst ontslaat en meer bepaald haar verplichtingen overeenkomstig de wet op de ambulante handel. Ook de concessiehouder moet deze wet nauwkeurig toepassen. De gemeente is verplicht daarop toe te zien.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

3.2. AAN WIE KAN EEN STANDPLAATS OP EEN OPENBARE MARKT TOEGEKEND WORDEN EN WIE KAN DEZE STANDPLAATS INNEMEN?

3.2.1. Ambulante handelsondernemingen

- Natuurlijke personen, houders van een machtiging als werkgever.
- Vennootschappen, houders van een machtiging als werkgever, via een persoon die de verantwoordelijkheid over het dagelijks bestuur op zich neemt.

3.2.2. Occasioneel en met goedkeuring van de gemeente, verkopers zonder commercieel doel, met een menslievend, sociaal, cultureel, educatief, sportief doel of organisaties ter verdediging van de natuur, de dierenwereld, de ambachten en streekproducten¹⁰

Bijvoorbeeld een stand van het Rode Kruis.

3.2.3. Wie kan een standplaats innemen?

Na de toekenning van de standplaats aan de werkgever (natuurlijke persoon of vennootschap) kunnen verschillende categorieën van personen deze standplaats innemen. Zij mogen dit alleen doen, dat wil zeggen zonder door de werkgever vergezeld te zijn.

1° de andere verantwoordelijken voor het dagelijks bestuur van de vennootschap, houders van een machtiging als werkgever;

2° de feitelijke vennoten van de natuurlijke persoon, houders van een machtiging als werkgever;

3° de echtgenoot (-note) of wettelijk samenwonende partner van de natuurlijke persoon, houder van een machtiging als werkgever;

¹⁰ Zij moeten bepaalde wettelijke voorwaarden vervullen: zie deel 4 van deze brochure.

4° de standwerker¹¹, houder van een machtiging als werkgever, aan wie het tijdelijke gebruiksrecht van de standplaats werd onderverhuurd;

5° de standwerker, houder van een machtiging als aangestelde A of B die de activiteit uitoefent voor rekening of in dienst van de persoon aan wie de standplaats werd toegekend of onderverhuurd;

6° de personen die houder zijn van een machtiging als aangestelde A of van een machtiging als aangestelde B die de ambulante activiteit uitoefenen voor rekening of in dienst van een van de personen bedoeld onder 1°, 2°, en 3°

3.3. WAT ZIJN DE REGELS VOOR DE TOEWIJZING VAN EEN STANDPLAATS OP EEN OPENBARE MARKT?

3.3.1. Losse standplaatsen

Het aantal losse (voor een dag toegewezen) standplaatsen mag niet minder dan 5% van het totaal aantal standplaatsen op de markt bedragen. Deze standplaatsen zijn bedoeld om de toegang tot de markt voor beginnende ambulante handelaars te vergemakkelijken in afwachting dat ze een vaste standplaats krijgen.

Het gemeentereglement bepaalt de regels voor de toewijzing van de losse standplaatsen. De standplaatsen worden eventueel op basis van een specialisatie toegekend:

- via chronologische volgorde van aankomst op de markt indien het niet mogelijk is om deze volgorde vast te stellen, door loting;
- of direct via loting.

¹¹ Als standwerker wordt enkel diegene beschouwd van wie de activiteit uitsluitend erin bestaat op verschillende markten producten of diensten te koop aan te bieden waarvan hij de kwaliteit aanprijst en/of het gebruik toelicht door middel van argumenten en/of demonstraties die bedoeld zijn om deze producten of diensten beter bekend te maken bij het publiek en zo de verkoop ervan te bevorderen.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

Een standplaats mag overigens enkel aan de houder van een machtiging als werkgever toegewezen worden. De werkgever moet bijgevolg op zijn minst bij de toewijzing van de standplaats fysiek aanwezig zijn. Deze regel is bedoeld om te vermijden dat één enkele onderneming alle losse standplaatsen monopoliseert.

3.3.2. Vaste standplaatsen

Elke vrije standplaats met abonnement moet bekendgemaakt worden. De wijze van bekendmaking wordt door het gemeentereglement bepaald (over het algemeen via de aankondigingsborden van de gemeente, de marktsite of de website van de gemeente.)

De toekenning van de standplaatsen gebeurt op basis van de chronologische volgorde van indienen van de aanvragen. De chronologische volgorde wordt als volgt bepaald:

- op basis van de specialisatie van de standplaats, eventueel.

en vervolgens is deze volgorde:

- de personen die een uitbreiding of een verandering van standplaats vragen, wanneer het gemeentereglement daarin voorziet en volgens de rangorde die het aan deze twee categorieën geeft;
- de personen die hun standplaats op één van de markten van de gemeente verloren wegens schrapping van de standplaats;
- en tot slot de externe kandidaten.

Daarnaast krijgen *de standwerkers*¹², gezien hun specifieke activiteit, voorrang op de andere categorieën ambulante handelaars en dit tot 5% van het totaal aantal standplaatsen van de markt.

¹² Zie noot 11. De definitie van standwerker dient strikt geïnterpreteerd te worden.

3.4. DE FORMALITEITEN VOOR HET INDIENEN VAN EEN STANDPLAATS-AANVRAAG

Aanvragen voor een standplaats met abonnement kunnen aan de gemeente gericht worden, spontaan of na een bekendmaking, via een brief afgegeven tegen ontvangstbewijs, via een ter post aangetekende brief met ontvangstbewijs of per duurzame drager tegen ontvangstbewijs.

Bij ontvangst van de kandidatuur verstrekt de gemeente aan de kandidaat onmiddellijk een ontvangstbewijs waarop de datum van de rangschikking van de kandidatuur vermeld staat. De gemeente informeert de kandidaat dat hij het register van de kandidaturen kan inkijken.

Om dit register te actualiseren, kan de gemeente regelmatig aan de kandidaat vragen zijn kandidatuur te bevestigen.

3.5. GELDIGHEIDSDUUR VAN HET ABONNEMENT

Onder de oude wetgeving werd deze duur willekeurig op een jaar vastgesteld. Deze termijn zorgde voor problemen, meer bepaald voor ambulante handelaars die een seizoenactiviteit¹³ uitoefenden. In de nieuwe wet heeft men verkozen de gemeente via haar gemeentereglement de duur van de abonnementen voor haar markt te laten bepalen op grond van de specifieke kenmerken van de markt.

3.5.1. Wat als het abonnement verloopt?

Het wordt stilzwijgend verlengd. De houder hoeft dus niets te doen.

¹³ Onder ambulante seizoensactiviteiten verstaat men activiteiten met producten of diensten die van nature of uit traditie enkel in een bepaalde periode van het jaar verkocht worden.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

3.5.2. Het abonnement kan worden opgeschort

Zoals in de inleiding gezegd, wou de nieuwe wet rekening houden met een aantal onvoorziene omstandigheden waarmee een ambulante handelaar te maken kan krijgen, om zo zijn beroepszekerheid te verbeteren.

Voortaan kan in de volgende omstandigheden op verzoek van de handelaar het abonnement opgeschort worden:

1° Wanneer hij voor een voorspelbare periode van ten minste een maand zijn activiteit niet kan uitoefenen:

- wegens ziekte of ongeval, gestaafd door een medisch attest,
- bij overmacht, wanneer deze aangetoond kan worden (bijvoorbeeld wanneer na een schadegeval het nodige materiaal voor de uitoefening van de activiteit niet meer bruikbaar is; in dat geval wordt het abonnement, in afwachting van nieuw materiaal, opgeschort).

2° In de andere gevallen die in het gemeentereglement bepaald zijn.

3° Bij ambulante seizoenshandel wordt het abonnement opgeschort voor de duur van de periode van non-activiteit.

Opschorting houdt opschorting van de aan het abonnement verbonden verplichtingen in, met name de betaling van de bijdrage. Tijdens de opschorting kan de gemeente uiteraard over de standplaats beschikken en deze aan een andere handelaar toewijzen. Na afloop van de opschorting krijgt de geabonneerde zijn standplaats terug.

De gemeente kan het abonnement van de handelaar ook opschorten in de gevallen die in het gemeentereglement bepaald zijn (bijvoorbeeld wanneer verplichtingen van het gemeentereglement niet nageleefd worden.)

3.5.3. Stopzetting van het abonnement

Men onderscheidt verschillende gevallen.

1° Wanneer de handelaar zijn abonnement niet wenst te verlengen, stuurt hij de gemeente of de concessiehouder uiterlijk 30 dagen voor de vervaldatum van het abonnement een opzegbrief.

2° Wanneer de handelaar zijn ambulante activiteiten stopzet, stuurt hij de gemeente of de concessiehouder uiterlijk 30 dagen voor stopzetting van zijn activiteiten een opzegbrief.

3° Wanneer de handelaar zijn activiteit definitief niet meer kan uitoefenen:

- wegens ziekte of ongeval, gestaafd door medisch attest,
- of wegens overmacht, wanneer deze aangetoond kan worden,

is een opzegbrief niet nodig.

4° De handelaar kan ook nog afstand doen van zijn abonnement in de gevallen die in het gemeentereglement bepaald zijn.

5° Bij overlijden van een handelaar die zijn activiteit als natuurlijk persoon voor eigen rekening uitoefende, verkrijgen zijn rechthebbenden zonder vooropzeg de beëindiging van het abonnement.

6° De gemeente kan ook een einde aan het abonnement stellen in de gevallen die door het gemeentereglement bepaald zijn of wanneer de handelaar niet langer de voorwaarden voor de uitoefening van de activiteit en dus voor de toewijzing van het abonnement vervult¹⁴.

¹⁴ Zie artikel 14 van de wet op de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

3.6. HET REGISTER DER STANDPLAATSEN

Met het oog op de organisatie van de markt moet de gemeente een plan of register bijhouden waarin elke vaste standplaats opgenomen is. Dit plan of register kan door elke belanghebbende ingekeken worden.

3.7. OVERDRACHT VAN STANDPLAATSEN

De regeling werd aanzienlijk versoepeld om de overdracht en de overname van ondernemingen, met name door starters, te bevorderen. Ze onderging bovendien diverse wijzigingen die beantwoorden aan de desiderata van de gemeenten en van de beroepsorganisaties van ambulante handelaars. De volgende punten zijn nieuw.

1° De overlater is niet langer verplicht al zijn ambulante activiteiten over te laten. Hij kan na de overdracht een activiteit hernemen onder een ander statuut dan voordien. Zo kan hij als aangestelde van de overnemer deze laatste nog assisteren tot hij «op eigen benen kan staan». Hij kan ook, wanneer hij naar een vennootschap «overgaat», zijn standplaatsen naar de vennootschap overdragen.

2° De overlater is niet langer verplicht al zijn standplaatsen aan één overnemer over te laten; hij kan ze over meer dan één overnemer verdelen. Deze maatregel bevordert de toegang tot de ambulante handel voor starters die meestal over beperkte financiële middelen beschikken.

3° Er wordt geen onderscheid meer gemaakt of de overdracht gebeurt t.v.v. een familielid of een derde. De overnemer behoudt in beide gevallen zijn standplaats bij aflopen van het abonnement, via stilzwijgende verlenging.

4° De verplichting dat de overnemer de activiteit van de overlater moet voortzetten, wordt afgezwakt in die zin dat de gemeente de overnemer kan toestaan een andere activiteit dan die van zijn voorganger uit te oefenen. De gemeente

kan dus van de overdracht van standplaatsen gebruik maken om de specialisaties van haar markt te reorganiseren, overeenkomstig een meervoudig geuite wens.

5° Bij echtscheiding, feitelijke scheiding, scheiding van tafel en bed of stopzetting van het wettelijk samenwonen kunnen de echtgenoten of samenwonenden de standplaatsen van een van beiden onder elkaar verdelen.

6° Tot slot krijgt de gemeente de bevoegdheid om te controleren of de voorwaarden voor de overdracht vervuld zijn. De overdracht is pas definitief na deze controle.

Concreet:

De overdracht wordt toegestaan onder de volgende voorwaarden.

1° Bij stopzetting van de activiteit voor eigen rekening, onder meer wanneer deze voortvloeit uit het overlijden van de ambulante handelaar, of bij stopzetting van de activiteit van de vennootschap. In beide gevallen is de voorwaarde pas vervuld na schrapping van de inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen.

2° De overnemer(s) moet(en) houder zijn van een machtiging als werkgever en moet(en) de activiteit van de overlater voortzetten, tenzij de gemeente een andere activiteit toelaat.

3° De overdracht is eveneens toegelaten tussen echtgenoten of wettelijk samenwonenden wanneer zij uit elkaar gaan, scheiden of hun wettelijk samenwonen stopzetten. De overnemer moet uiteraard houder van de machtiging als werkgever zijn en moet de activiteit van de overlater voortzetten, tenzij de gemeente in een verandering van activiteit toestemt.

4° De overdracht is pas definitief nadat de gemeente gecontroleerd heeft of de voorwaarden voor de overdracht vervuld zijn maar ook de beperking van het aantal standplaatsen per bedrijf, wanneer dit in het gemeentereglement bepaald is.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

3.8. ONDERVERHURING VAN STANDPLAATSEN VAN STANDWERKERS

Zoals voorheen kunnen standwerkers, en enkel zij, hun standplaatsen onderverhuren om redenen inherent aan de voortdurende verplaatsing van hun activiteit.

De onderverhuring kan rechtstreeks onder standwerkers of via een vereniging van standwerkers gebeuren. De standwerkers of de vereniging moeten aan de betrokken gemeenten de lijst van onderverhuurders bezorgen. Ook op dat vlak heeft de nieuwe wetgeving voor vereenvoudiging gezorgd door de procedure van onderverhuring door verenigingen te versoepelen. De verenigingen moeten echter, zoals voorheen, voor alle standwerkers openstaan om zo het ontstaan van monopolies op de markten te vermijden.

Aangezien de onder te verhuren standplaatsen zich op het openbaar domein bevinden en dit laatste onvervreemdbaar is, mag de onderverhuring geen meerwaarde creëren. De prijs van de onderverhuring moet dan ook nauwkeurig overeenstemmen met het quotiënt van de prijs van het abonnement gedeeld door het aantal dagen onderverhuring.

Uiteraard mag niet om het even wie zichzelf standwerker noemen. Standwerker mag enkel diegene zich noemen die houder is van een machtiging voor ambulante activiteiten en wiens activiteit uitsluitend erin bestaat op verschillende markten producten of diensten te koop aan te bieden waarvan hij de kwaliteit aanprijst en/of waarvan hij het gebruik toelicht door middel van argumenten en/of demonstraties die bedoeld zijn om deze producten of diensten beter bij het publiek bekend te maken en zo de verkoop ervan te bevorderen.

4. HET OPENBAAR DOMEIN

De nieuwe wet heeft ook hier vernieuwing gebracht. Zo is men van het begrip openbare weg overgestapt naar het ruimere begrip openbaar domein. Dit laatste omvat ook andere plaatsen die voor het publiek toegankelijk zijn en waar het logisch is dat bepaalde ambulante handelsactiviteiten (ijs verkopen in het park) mogelijk zijn. Daarnaast heeft de nieuwe wetgeving getracht een einde te stellen aan de rechtsonzekerheid op de openbare weg.

De zaken zijn nu duidelijk niet alleen voor de openbare weg maar ook voor het openbaar domein. De uitoefening van de ambulante handel op deze plaatsen wordt voortaan door een gemeentereglement geregeld. Als u de spelregels wilt kennen, dient u dus het gemeentereglement te raadplegen.

46

Omdat de gemeenten niet allemaal dezelfde klemtonen leggen en ook niet allemaal over dezelfde middelen beschikken, heeft de wetgever hen de keuze gelaten tussen twee systemen voor de organisatie van de ambulante handel, hetzij een volledige omkadering, hetzij een minimaal kader. In het eerste geval bepaalt de gemeente in haar reglement op welke plaatsen ambulante handel toegestaan is, in het tweede geval regelt ze de uitoefening van de activiteit per geval.

Het spreekt vanzelf dat de gemeente in het eerste geval het principe van de vrijheid van handel en nijverheid moet naleven en ambulante handel op haar gebied niet in het geheel mag verbieden. Het spreekt eveneens vanzelf dat ze in het tweede geval de uitoefening van de ambulante activiteit enkel mag verbieden op grond van wettelijke motieven (openbare orde, openbare veiligheid, openbare rust, ruimtelijke ordening, stadsplanning of bedreiging van het bestaande handelsaanbod).

Voor alle duidelijkheid: dit hoofdstuk is niet van toepassing op de activiteiten van een reizende handelaar (denk aan de ijsboer die onze straten doorkruist) en op activiteiten ten huize van de consument.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

Voor de uitoefening van elke vorm van ambulante handel, behalve reizende handel, is voortaan de voorafgaande machtiging van de gemeente vereist.

Concreet:

4.1. AAN WIE KAN EEN STANDPLAATS OP HET OPENBAAR DOMEIN TOEGEKEND WORDEN EN WIE KAN ZE INNEMEN?

Hiervoor gelden de regels die van toepassing zijn op de openbare markten (zie hoger.)

4.2. WAT ZIJN DE REGELS VOOR DE TOEKENNING VAN EEN STANDPLAATS OP HET OPENBAAR DOMEIN?

Er kunnen twee situaties onderscheiden worden:

4.2.1. Het gemeentereglement bepaalt op welke plaatsen ambulante activiteit mogelijk is.

Zoals op de markten kunnen de standplaatsen hetzij voor een dag hetzij met abonnement toegekend worden.

Standplaatsen *voor een dag* worden volgens chronologische volgorde van de aanvragen toegekend en eventueel naargelang de gekozen plaats en de gevraagde specialisatie. Wanneer twee of meer aanvragen voor dezelfde standplaats gelijktijdig worden ingediend, wordt de volgorde van toekenning bepaald door loting.

Standplaatsen *met abonnement* worden toegekend volgens de regels die van toepassing zijn op de openbare markten (zie hoger).

4.2.2. Het gemeentereglement bepaalt niet op welke plaatsen ambulante activiteit mogelijk is.

In deze situatie wordt ambulante handel verondersteld toegelaten te zijn op heel het openbaar domein van de gemeente en, overeenkomstig het principe van de vrijheid van handel en nijverheid, mag een standplaats enkel geweigerd worden om redenen van openbare orde, openbare veiligheid, openbare rust, ruimtelijke ordening, stadsplanning of bedreiging van het bestaande handelsaanbod.

Zoals op de openbare markten kunnen de standplaatsen voor een dag of met abonnement toegekend worden.

Standplaatsen *voor een dag* worden volgens chronologische volgorde van de aanvragen toegekend en eventueel naargelang de gekozen plaats en de gevraagde specialisatie. Wanneer twee of meer aanvragen voor dezelfde standplaats gelijktijdig worden ingediend, wordt de volgorde van toekenning bepaald door loting.

Standplaatsen *met abonnement* worden toegekend volgens de regels die van toepassing zijn op de openbare markten (zie hoger).

4.3. FORMALITEITEN VOOR HET AANVRAGEN VAN EEN STANDPLAATS

Aanvragen moeten ingediend worden volgens de regels die in het gemeentereglement beschreven zijn (zie hoger).

4.4. GELDIGHEIDSDUUR VAN HET ABONNEMENT, OPSCHORTING, VERVALDATUM, ONDERVERHURING EN OVERDRACHT VAN DE STANDPLAATS

Hiervoor gelden de regels die van toepassing zijn op de openbare markten (zie hoger).

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

5. CONTROLE VAN GEMEENTEREGLEMENTEN TOT ORGANISATIE VAN AMBULANTE HANDEL OP OPENBARE MARKTEN EN OP HET OPENBAAR DOMEIN

Alvorens goedgekeurd te worden door de gemeenteraad, moet een ontwerp- gemeentereglement tot organisatie van de uitoefening van ambulante handel op openbare markten en op het openbaar domein vooraf voorgelegd worden aan de minister van Middenstand. De minister beschikt over 15 dagen om eventuele opmerkingen aan de gemeente te bezorgen. Na die termijn wordt het advies geacht zonder opmerkingen te zijn.

De gemeente deelt haar reglement vervolgens binnen een maand na goedkeuring ervan aan de minister mee. Het plan van de markt, dat er deel van uitmaakt, wordt bijgevoegd. De geleverde informatie, met name over het aantal standplaatsen en de specialisatie, wordt ingevoerd in *de databank van de markten* van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie. Dankzij deze databank kan men het publiek en de handelaars over de bestaande markten en hun specialisaties informeren en krijgt men ook een betere kijk op deze belangrijke economische sector.

6. PERSONEN BELAST MET DE ORGANISATIE VAN AMBULANTE ACTIVITEITEN OP OPENBARE MARKTEN EN OP HET OPENBAAR DOMEIN

De personen die door de burgemeester of diens afgevaardigde belast worden met de organisatie van openbare markten en ambulante activiteiten op het openbaar domein, zijn bij de uitoefening van hun opdracht bevoegd om de identiteitspapieren en de machtigingen te controleren van de personen die een ambulante activiteit uitoefenen op het grondgebied van de gemeente.

Ook dit initiatief van de nieuwe wetgeving was hoognodig.

7. CONTROLES EN SANCTIES

Zoals voorheen kunnen ambulante handelaars en personen belast met de organisatie van de markt controle krijgen van de lokale en federale politie, maar ook van de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie.

Er zijn verschillende sancties mogelijk

1° Waarschuwing

De ambulante handelaar kan bijvoorbeeld zijn leurkaart vergeten zijn. Hij krijgt dan een waarschuwing.

2° Minnelijke schikking

De controleur stelt een overtreding vast en maakt een proces-verbaal op. De administratie stelt vervolgens aan de overtreder een minnelijke schikking voor in verhouding tot de ernst van de overtreding. Bij betaling van de boete vervalt de strafvordering. In het andere geval wordt het proces-verbaal doorgestuurd naar het parket.

3° Inbeslagname van de producten die het voorwerp van de overtreding uitmaken of van het materiaal dat gediend heeft om de overtreding te begaan

Bij een zware overtreding (bijvoorbeeld uitoefenen van de activiteit zonder leurkaart of aanstellen van personeel dat niet door een machtiging gedekt is) kunnen de met de controle belaste ambtenaren tijdelijk beslag leggen op de producten of het materiaal dat diende om de overtreding te begaan. Bij het vonnis kan de rechtbank beslissen de producten en het materiaal in beslag te laten nemen.

4° Boete en/of gevangenisstraf

In enkele welbepaalde, in de wet¹⁵ vastgelegde gevallen loopt de handelaar een van deze straffen op, of zelfs beide.

¹⁵ Zie artikel 13, § 1 van de wet op de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

DEEL 4 AMBULANTE ACTIVITEITEN DIE NIET ONDERWORPEN ZIJN AAN DE REGELS VAN DE AMBULANTE HANDEL

Sommige ambulante activiteiten¹⁶ zijn, wegens hun specifieke aard, niet onderworpen aan de regels van de ambulante handel. Er is voor deze activiteiten dus geen leurkaart vereist, maar ze zijn wel aan aparte voorwaarden onderworpen.

1. AMBULANTE ACTIVITEITEN MET COMMERCIEEL DOEL

1.1. VERKOOP IN HET KADER VAN HANDELS-, AMBACHTS- OF LANDBOUWBEURZEN EN TENTOONSTELLINGEN.

Een handelaar, ambachtsman, producent, landbouwer of kweker die aan deze manifestaties deelneemt, is vrijgesteld van leurkaart. De vrijstelling geldt evenwel enkel voor zover de manifestatie aan de typerende criteria beantwoordt en de handelaar de verplichtingen naleeft die met de manifestatie gepaard gaan..

1° De manifestatie moet tot doel hebben het publiek kennis te laten maken met de economische activiteiten van één of meer bepaalde sectoren (de bouw bijvoorbeeld) of van een welbepaalde streek (de handel of de ambachten van een stad of een streek bijvoorbeeld). Het doel is op de eerste plaats promotie te maken ook al heeft de verkoop er ook zijn plaats. De manifestatie wordt door middel van publiciteit aangekondigd.

2° De manifestatie moet uitzonderlijk en tijdelijk blijven

3° Ze is voorbehouden aan de handelaars van de betrokken sector of streek en aan de verenigingen en organisaties die hun belangen verdedigen. Elke stand moet duidelijk geïdentificeerd kunnen worden.

¹⁶ Het verkopen, te koop aanbieden of uitstellen van producten of diensten met het oog op de verkoop aan de consument, wanneer dit gebeurt door een handelaar buiten zijn vestiging of door een persoon die niet over een vestiging beschikt.

4° Alle activiteiten die nodig zijn voor het onthaal van de bezoekers (HORECA, hostessen, enz.) zijn uiteraard toegelaten. Verkoopsactiviteiten zonder commercieel doel die onder punt 2.2 hieronder genoemd worden, zijn er eveneens toegelaten.

1.2. VERKOOP IN HET KADER VAN MANIFESTATIES TER BEVORDERING VAN DE PLAATSELIJKE HANDEL (BRADERIEËN) OF VAN HET LEVEN IN DE GEMEENTE

Manifestaties ter bevordering van de lokale handel, zoals de naam het zegt, zijn bedoeld om de handel van een wijk, van een stad te bevorderen. Ze zijn beter bekend onder de naam braderie. Ze worden door de gemeente of met de toestemming van de gemeente georganiseerd.

Om aan de commerciële ontwikkelingen maar ook aan de lokale bijzonderheden te beantwoorden, staat de nieuwe wet toe dat deze manifestaties op andere plaatsen dan de openbare weg plaatsvinden. Ook winkelgalerijen zullen voortaan een braderie kunnen houden, mits voorafgaande goedkeuring van de gemeente.

Manifestaties ter bevordering van het leven in de gemeente zijn als concept nieuw. Ze worden georganiseerd of vooraf toegelaten door de gemeente. Ze zijn bedoeld om de contacten tussen de bewoners van een gemeente te bevorderen of om bezoekers de gemeente door middel van feestelijkheden te laten ontdekken. Daartoe behoren ook festiviteiten die met de verbroedering van gemeenten gepaard gaan.

Op de twee soorten manifestaties die voor de lokale handel bedoeld zijn of die erop steunen, worden meestal zowel ambulante als gevestigde handelaars, ambachtslui, landbouwers, kwekers en producenten uit België of ook uit andere landen uitgenodigd. Men vindt er ook verenigingen en organisaties die de belangen van de handelaars verdedigen.

Aangezien de verkoopactiviteiten op deze evenementen occasioneel van aard zijn, is er geen leurkaart vereist.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

Aan deze manifestaties mogen echter enkel handelaars, verenigingen en organisaties van buiten de gemeente deelnemen die hiervoor *uitgenodigd* werden, met andere woorden die vooraf van de gemeente toelating gekregen hebben. Zij moeten zich tijdens de hele verkooperiode identificeren¹⁷. Lokale handelaars daarentegen die een kraam voor hun winkel hebben, zijn natuurlijk niet verplicht zich te identificeren. Hun uithangbord doet dienst als identificatie, tenzij ze zich op een andere plaats gaan opstellen.

De verkoopactiviteiten zonder commercieel doel die in punt 2.2 hieronder genoemd worden, zijn traditioneel ook toegelaten.

De gemeente kan uiteraard de organisatie van de manifestatie delegeren, bijvoorbeeld aan een vereniging van handelaars.

1.3. VERKOOP DOOR EEN HANDELAAR VANUIT EEN KRAAM VOOR ZIJN WINKEL

Voor dit soort verkoop is geen leurkaart vereist, op voorwaarde dat hetzelfde soort producten en diensten aangeboden wordt als wat *gewoonlijk* binnen in de winkel verkocht wordt.

Als het kraam zich op de openbare weg bevindt, is toelating van de gemeente nodig.

1.4. VERKOOP DOOR EEN HANDELAAR IN DE VESTIGING VAN EEN ANDERE HANDELAAR

Hierdoor kan een handelaar met de hulp van een andere handelaar zijn aanbod voor zijn klanten uitbreiden. Bijvoorbeeld een specialist in gehoorapparaten die periodiek diensten en producten aanbiedt bij een opticien.

¹⁷ Voor handelaars, zie noot 7. Voor verenigingen en organisaties die de belangen van handelaars verdedigen: naam en adres van hun zetel.

Voor deze verkoop is geen leurkaart vereist, indien aan de volgende voorwaarden voldaan is:

1° de verkoop dient te gebeuren tijdens de normale en gebruikelijke openingsuren van de winkel van de handelaar die gastheer is;

2° de aangeboden producten en diensten moeten *een aanvulling* vormen op wat in de winkel van de gastheer verkocht wordt;

3° de activiteit moet *tijdelijk, periodiek en aanvullend* zijn ten opzichte van de activiteit van de handelaar-gastheer

4° de gasthandelaar moet zich duidelijk identificeren¹⁸, zodat er bij de consumenten geen verwarring kan ontstaan over welke handelaar gast is en welke gastheer.

1.5. VERKOOP IN HET KADER VAN EEN PROMOTIE DOOR EEN HANDELAAR, AMBACHTSMAN, KWEKER OF PRODUCENT

Bijvoorbeeld wijndegustaties met mogelijkheid tot aankoop die een handelaar aan zijn klanten aanbiedt op een plaats die ruimer en geschikter is dan zijn winkel.

Dit soort verkoop is niet aan een leurkaart onderworpen, op voorwaarde dat de volgende voorwaarden vervuld zijn:

1° de activiteit moet *promotiegericht, uitzonderlijk en tijdelijk* zijn;

2° de aangeboden producten en diensten moeten van dezelfde soort zijn als wat in de winkel van de verkoper verkocht wordt;

3° de activiteit moet *vooraf gemeld* worden aan de minister van Middenstand, minstens 30 dagen voor begin van de verkoop.

¹⁸ Zie noot 7

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

1.6. VERKOPEN VAN VOEDINGSWAREN DOOR HANDELAARS DIE D.M.V. AMBULANTE WINKELS REGELMATIG EEN VAST CLIËNTEEL BEDIENEN.

Voor de verkoop in het kader van dergelijke rondes is geen leurkaart vereist, op voorwaarde dat:

1° de verkoop *uitsluitend voedingswaren* betreft

2° de ronde *regelmatig* gebeurt

3° de handelaar *vaste klanten* bedient

In sommige streken bijvoorbeeld de wekelijkse ronde van de visboer die zijn trouwe klanten bedient.

1.7. VERKOOP VAN KRANTEN EN TIJDSCHRIFTEN

In naam van de persvrijheid kan de verkoop van deze artikelen niet aan een voorafgaande machtiging en dus aan de leurkaart onderworpen worden, op voorwaarde dat het gaat om de verkoop van:

1° kranten of tijdschriften;

2° abonnementen op kranten, *maar uitsluitend* in het kader van de bediening van een vast en plaatselijk cliënteel.

Voor de verkoop van abonnementen op kranten of tijdschriften buiten deze context is wel een leurkaart vereist.

1.8. LIQUIDATIE VAN VOORRADEN DOOR EEN HANDELAAR BUITEN ZIJN GEBRUIKELIJKE LOKALEN, NA EEN SCHADEGEVAL

In dit geval is geen leurkaart vereist, maar de verkoop moet vooraf via aangetekende brief gemeld worden aan de minister van Economie.

1.9. VERKOOP TEN HUIZE VAN DE CONSUMENT OP DIENS UITDRUKKELIJK VERZOEK

Voor deze verkoop is geen leurkaart nodig, op voorwaarde dat de volgende voorwaarden nageleefd worden:

1° de verkoop moet een product of een dienst betreffen waarvoor *de consument vooraf en uitdrukkelijk het bezoek van de verkoper gevraagd heeft* om over de verkoop van het product of de dienst te onderhandelen

2° de activiteit van de handelaar of de ambachtsman mag er niet in bestaan systematisch en massaal particulieren te contacteren om hun de verkoop van zijn producten en diensten voor te stellen

Een door de verkoper telefonisch voorgesteld bezoek waarmee de consument instemt, is niet hetzelfde als een vooraf gevraagd bezoek.

1.10. VERKOOP TEN HUIZE VAN EEN CONSUMENT ANDERE DAN DE KOPER : DE « HOME-PARTY »

Voor deze activiteiten is geen leurkaart nodig op voorwaarde dat aan de volgende voorwaarden voldaan is:

1° de verkoper moet voldoen aan de BTW-voorschriften

2° de verkoop moet plaatsvinden in het bewoonde deel van de woning dat *uitsluitend voor privédoeleinden gebruikt wordt*

3° de verkoop moet in een keer en op een dag plaatsvinden

4° de verkoop moet vooraf en persoonlijk gemeld worden aan alle personen voor wie hij bedoeld is, met opgave van de producten en diensten waarover het gaat

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

1.11. DIENSTEN EN VERKOPEN DOOR « OUVREUSES » IN FILMZALEN, TONEELZALEN EN ANDERE ZALEN WAAR VOORSTELLINGEN GEGEVEN WORDEN

Het betreft bijvoorbeeld de verkoop van programma's en van frisdrank tijdens de voorstellingen. Voor deze verkoop is geen leurkaart vereist.

1.12. AMBULANTE VERKOOP VAN ARTISTIEKE PRODUCTIES DOOR DE AUTEUR ERVAN EN ARTISTIEKE PRESTATIES

Het betreft bijvoorbeeld:

- verkoop van tekeningen door studenten van het kunstonderwijs, in horeca-zaken of op de openbare weg;
- prestaties van zangers of groepen zangers, gepaard gaande met de verkoop van hun opnames;
- de tentoonstelling van kunstwerken in horeca-zaken, met de bedoeling ze te verkopen.

Voor deze verkoop is geen leurkaart nodig.

1.13. RECHTSTREEKSE VERKOOP VAN PRODUCTEN DOOR LAND- OF TUINBOUWERS, KWEKERS OF PRODUCENTEN OP DE PLAATS VAN PRODUCTIE

Bijvoorbeeld het verkopen van hoeveproducten op de hoeve.

Voor deze verkoop is geen leurkaart vereist.

1.14. RECHTSTREEKSE VERKOOP TEN HUIZE VAN JAGERS OF VISSERS VAN HUN JACHT- OF VISSERIJPRODUCTEN

Er is geen leurkaart vereist.

2. AMBULANTE ACTIVITEITEN ZONDER COMMERCIEEL DOEL

2.1. VERKOOP DOOR PARTICULIEREN

De wet laat de particulier toe zijn goederen te verkopen voor zover deze verkoop niet het kader van een normaal beheer van een privé-patrimonium overstijgt.

Concreet mag een particulier de goederen verkopen die hem toebehoren en die hij niet gekocht, geproduceerd of vervaardigd heeft met de bedoeling ze te verkopen. Met andere woorden, hij mag occasioneel zijn zolder leegmaken en verkopen wat hij teveel heeft.

Hij moet geen leurkaart hebben zolang hij binnen dit kader blijft. Als hij echter daarbuiten treedt, zal hij zich moeten richten naar de verplichtingen van een handelaar en het statuut van zelfstandige aannemen, eventueel in bijberoep.

2.1.1. Rommelmarkten

Dit zijn manifestaties waarbij particulieren zich kunnen ontdoen van de dingen die ze niet meer nodig hebben, waarbij ze hun zolder kunnen leegmaken.

Het zijn manifestaties die door de gemeente georganiseerd of vooraf toegelaten worden. Om ze aantrekkelijker te maken, staan ze over het algemeen open voor beroepsverkopers, houders van een leurkaart. Men kan er dus professionele opkopers vinden, maar bijvoorbeeld ook ambulante snackverkopers.

Deze manifestaties mogen op de openbare weg of op het openbaar domein gehouden worden, maar ook op privéterrein. Met de nieuwe wetgeving mogen handelaars voortaan deelnemen aan rommelmarkten op privéterrein.

Om ervoor te zorgen dat de consument het verschil tussen een particulier en een handelaar kan zien, moet deze laatste zich duidelijk kenbaar maken door middel van een identificatiebord¹⁹.

¹⁹ Zie noot 7

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

De gemeente kan overigens de rommelmarkt voorbehouden aan particulieren (bijvoorbeeld bij een rommelmarkt op een school).

Om alle misbruiken te vermijden, en meer bepaald om te vermijden dat de rommelmarkt tot een echte markt omgevormd wordt, kan de gemeente er een thema aan geven en voorwerpen die buiten het thema vallen weigeren.

Concreet:

Om deel te nemen aan een rommelmarkt:

1° heeft een particulier geen leurkaart nodig, op voorwaarde dat hij zich beperkt tot de verkoop die de wet hem toelaat;

2° heeft hij geen machtiging van de gemeente nodig;

3° hoeft hij zich enkel maar in te schrijven bij de organisator en diens instructies na te leven;

4° de rommelmarkt moet wel georganiseerd of toegelaten zijn door de gemeente.

2.1.2. Andere manifestaties dan rommelmarkten, die toegankelijk zijn voor particuliere verkopers

Het zijn themamanifestaties, die aan een plaatselijke traditie beantwoorden. De regels zijn dezelfde als voor rommelmarkten. Enkel de verkochte producten verschillen.

In bepaalde streken in Vlaanderen bijvoorbeeld, de verkoop van overtollige jonge duiven uit voorjaarsnesten.

2.2. VERKOOP MET MENSLIEVEND, SOCIAAL, CULTUREEL, EDUCATIEF OF SPORTIEF DOEL, TER VERDEDIGING VAN DE NATUUR, DE DIERENWERELD OF TER BEVORDERING VAN AMBACHTEN EN STREEKPRODUCTEN

Dergelijke verkoop is niet aan een leurkaart, maar wel aan bijzondere vereisten onderworpen.

De nieuwe wetgeving heeft het toepassingsgebied van dit soort verkoop uitgebreid om het beter op de realiteit af te stemmen. Ze versoepelde ook de voorwaarden die in bepaalde gevallen gelden, onder meer wanneer het verenigingen of instellingen betreft die reeds aan een controle door de overheid onderworpen zijn.

De nieuwe wetgeving heeft ook voor vangnetten gezorgd om misbruiken te vermijden, zij het met betrekking tot de gegrondheid van het ingeroepen doel of wat de handel zelf betreft. Om deze elementen beter te kunnen beoordelen, heeft de nieuwe wet het toezicht op dit type verkoop gedeeltelijk gedecentraliseerd. Voortaan is de gemeente bevoegd wanneer de verkoop zich binnen de grenzen van de gemeente afspeelt. Gaat het om een uitgestreker gebied, dan blijft de minister van Middenstand bevoegd.

Concreet :

De verkopen zijn toegelaten onder de volgende voorwaarden :

1° de verkoop moet een van de volgende doelen hebben: liefdadig, sociaal, cultureel, educatief of sportief doel, ter bescherming van de natuur en de dierenwereld, ter bevordering van ambachten en streekproducten;

2° de verkoop moet occasioneel blijven;

3° naargelang het statuut van de organisator :

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

- is de verkoop *toegelaten zonder voorafgaande goedkeuring*, wanneer deze door jeugdverenigingen georganiseerd wordt die erkend en gesubsidieerd worden door de bevoegde overheden,
- is de verkoop onderworpen aan een *voorafgaande verklaring*, wanneer deze georganiseerd wordt door verenigingen of instellingen die fiscaal aftrekbare giften mogen ontvangen erkend door de Federale Overheidsdienst Financiën,
- is de verkoop *aan een machtiging onderworpen*, wanneer deze gebeurt door andere categorieën organisatoren;

4° verklaringen en aanvragen voor een machtiging dienen te gebeuren :

- bij de burgemeester, wanneer de verkoop de grenzen van de gemeente niet overschrijdt,
- in het andere geval, bij de Dienst Economische Vergunningen van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie ²⁰,

ze moeten

- de verantwoordelijke van de verkoop vermelden alsook het doel, de plaatsen, de periodes van verkoop en de aangeboden producten en diensten,
- een raming geven van de te koop aangeboden hoeveelheden, zodat nagegaan kan worden of er concurrentie dreigt voor de handel;

5° de meldingen dienen minstens drie dagen voor de verkoop te gebeuren;

6° de machtigingen worden toegekend voor een periode van maximum een jaar, met mogelijkheid tot verlenging. Binnen dertig dagen na vervallen van de machtiging dient het bewijs geleverd te worden van de besteding van de opbrengst;

²⁰ Zie deel 5 : Enkele nuttige adressen.

7° de verkopers moeten zich tijdens de verkoop identificeren, aan de hand van een opschrift, logo of bekend symbool;

8° bij de verkoop van gereguleerde producten dient men de geldende reglementering na te leven, zoals bijvoorbeeld bij de verkoop van voedingswaren;

9° verkoopactiviteiten die niet conform deze regels plaatsvinden, kunnen verboden of stopgezet worden en de organisator kan een of meer jaren het verbod krijgen zijn activiteit uit te oefenen.

3. AMBULANTE ACTIVITEITEN GEORGANISEERD DOOR DE OVERHEID

3.1. VERKOPEN GEORGANISEERD DOOR OCMW'S EN DOOR WELZIJNSORGANISATIES ERKEND DOOR DE GEMEENTE ZIJN NIET ONDERWORPEN AAN DE WET. HUN VERKOPERS DIENEN NIET OVER EEN MACHTIGING VAN AMBULANTE HANDEL TE BESCHIKKEN, MITS:

- *de verkoop bestemd is voor de personen die zij bijstaan;*
- *en ten voordele van deze personen gebeurt.*

3.2. VERKOPEN VAN GEVONDEN, ACHTERGELATEN OF GESTOLEN VOORWERPEN WAARVAN DE EIGENAAR NIET BEKEND IS, ZIJN NIET AAN DE WET ONDERWORPEN EN VEREISEN GEEN MACHTIGING VOOR AMBULANTE ACTIVITEITEN.

- Bijvoorbeeld verkoop door lokale politie.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. »

DEEL 5 ENKELE NUTTIGE ADRESSEN

Kabinet van mevrouw Sabine LARUELLE, minister van Middenstand en Landbouw
Guldenvlieslaan 87 te 1060 BRUSSEL

Tel.: +32 2 250 03 03

Fax : +32 2 219.09.14

E-mail : info@sabinelaruelle.be

- *Voor algemene vragen met betrekking tot de reglementering:*

Het Contact Center van de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie : 0800/12033, vanaf 26 september

- *Om teksten van de reglementering op te vragen:*

De website van de FOD: <http://economie.fgov.be/>

- *Om adressen van erkende ondernemingsloketten op te vragen:*

De website van de FOD: <http://economie.fgov.be/>

- *Voor meer specifieke informatie over de reglementering :*

De Dienst Economische Vergunningen van de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie, Algemene Directie KMO-Beleid, Afdeling Reglementering

WTC III, 25e verdieping, Simon Bolivarlaan 30 te 1000 BRUSSEL

Tel. : +32 2 277 77 23

Fax : +32 2 277 53 66

E-mail : info.SAEV@economie.fgov.be

Vooruitgangstraat, 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer : 0314.595.348
<http://economie.fgov.be>